

בעזרת השי"ת

גליון ש"ק פר' ראה

יו"ל ע"י מכון והוצאת ספרי

"נקודות הכסף"

שע"י מוסדות

דברי שלום

ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א

בראשות הגה"צ יחזקאל בינג שליט"א

רחוב מהרש"ל 11 בני ברק.

טלפון: 03-6196739

דוא"ל: 5798972@gmail.com

אתר: dshalom.org

שבתא טבא וכוט"ס

רֵאָה אֲנֹכִי נִתֵּן לְפָנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה:

מכאן אנו לומדים שהשי"ת ברוב טובו וחסדו רוצה לזכות את ישראל בניו אהוביו ורחומיו ונתן להם את ענין הבחירה, שהאדם יש לו מצד אחד את התורה הק' ללומדה ולקיימה, ומצד שני תאוות עוה"ז והבליו, והשי"ת נתן לאדם את האפשרות לבחור במה שחפץ וזאת בכדי להרבות שכרו שלא יהיה לו נהמא דכיסופא שבעת שיבחר בטוב ויחזק את עצמו לילך בדרך התורה והמצוות יזכה לכל הברכות, וההיפך יהיה ההיפך.

וזה מה שהתורה הק' אומ' ראה אנוכי נותן לפיכם היום, היינו שהשי"ת אומר לאדם שיתבונן בכל יום ויום שהוא מקבל מתנה מאת השי"ת שביום הזה יש ברכה וקללה, והברכה אם תשמעו והקללה ח"ו אם לא תשמעו.

והנה התורה הק' היא הספר הקדוש אותו השי"ת נתן לעמו ישראל בלבד, שעל ידי התורה הק' מתקשר ומתחבר איש הישראלי עם השי"ת, כדאי' קודשא ב"ה, אורייתא, וישראל חד הוא, שע"י שהאדם עמל בתורה הק' ומקיימה לפי כוחו וזכה לכל הברכות וההשפעות טובות ברוחניות וגשמיות, וניצול מכל הצרות והיסורים של העולם, משום שאורו יתברך נעלם ונגנז בתוך התורה הק', כמו שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים פקודי ה' ישרים משמחי לב מתוות ה' ברה מאירת עינים וכו', הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים, וע"י שהאדם עמל בתורה נעשה דבוק ומקושר להשי"ת, כמו שכתב רבינו האור החיים הק' (פר' כי תבוא) שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם,

וכתב בסה"ק ליקוטי מוהר"ן להרה"ק מברסלב זצ"ל (ח"ב תורה קי"ט) דבר נורא במעלת לימוד התורה הק' כמה שמועלת לאדם ומצלתו מכל יסורי העוה"ז וזלה"ק:

דְּבַר עֲמֵנוּ בְּמָה פְּעָמִים מְעַנֵּן יִסּוּרֵי עוֹלָם הַזֶּה, שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם כֻּלָּם מְלֵאִים יִסּוּרִים, אֵין גַּם אֶחָד שִׁיְהִיָּה לוֹ עוֹלָם הַזֶּה. וְאֶפְלוּ הַעֲשִׂירִים הַגְּדוֹלִים וְאֶפְלוּ הַשָּׂרִים, אֵין לָהֶם שׁוֹם עוֹלָם הַזֶּה כֻּלָּל, כִּי כָל יְמֵיהֶם כְּעֵס וּמְכַאֲבוֹת, וְכֻלָּם מְלֵאִים טְרָדוֹת וּדְאָגוֹת וְעֲצָבוֹת וְיָגוֹן וְאֲנָחָה תָּמִיד, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ יִסּוּרִים מִיְחָדִים, וְאֵין גַּם אֶחָד מִכָּל הַגְּבִירִים וְהַשָּׂרִים, שִׁיְהִיָּה לוֹ הַכֹּל כְּסֹדֵר כְּרִצּוֹנוֹ תָּמִיד, וְכֻלָּם כְּאֶחָד מְלֵאִים יִסּוּרִים וּדְאָגוֹת תָּמִיד, וְזֶה בְּרוּר וְיָדוּעַ לְכָל מִי שֶׁבָּקִי קִצֵּת בָּהֶם וּבְדַרְכֵיהֶם. וּבְמָה פְּעָמִים דְּבַרְנוּ מִזֶּה, וְהֵינּוּ רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ כֹּל זֹאת. וְאֶפְלוּ מִי שֶׁנִּדְמָה עָלָיו, שִׁישׁ לוֹ הָעוֹלָם

הִזָּה בְּשִׁלְמוֹת וַיֵּשׁ לוֹ כָּל הַתְּעִנוּגִים: ע' שָׁר וְנִכְסִים וְכְבוֹד וְהוֹן רַב וְאַרְמוֹנִים גְּדוֹלִים וְכֹלִים נִפְלְאִים וְתִכְשִׁיטִין וְסִגְלַת מְלָכִים וְכוּ' אִם יִסְתַּכְּלוּ בּוֹ הַיֵּטֵב, הוּא גַם - כֵּן מְלֵא כַּעַס וּמִכְאוּבוֹת הַרְבֵּה תָמִיד בְּכַמָּה מִיָּנִי אֶפְנִים וְעִנְיָנִים, כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ, וְאִין צָרִיךְ לְבָאֵר זֹאת לְמִי שֵׁישׁ לוֹ מִחַ בְּקִדְקָדוֹ וּמִסְתַּכְּלֵי קֶצֶת בָּהֶם בְּאַמֶּת, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (קִהְלֵת ב'): "גַּם כָּל יָמָיו כַּעַס וּמִכְאוּבוֹת" וְכוּ', וּכְתִיב: "אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד קֶצֶר יָמִים וְשָׁבַע רִגְזוֹ" (אִיּוֹב י"ד):

וְזֶה כּוֹלֵל כָּל בְּנֵי - אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם מְקַטְן וְעַד גְּדוֹל, כִּי כֻלָּם נוֹלְדוּ לְעֵמֶל וּמְלָאִים רִגְזוֹ וְיִסּוּרִין, וְאִין שׁוּם עֵצָה וְתַחבּוּלָה לְהִנְצֵל מֵעֵמֶל וְיִגּוֹן הִזָּה כִּי - אִם לְבָרַח לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה. וְכִמוֹ שֶׁמוּבָא בַּמְדְּרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשָׁה יג): "אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד" אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה, הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁכָּל אָדָם נוֹלֵד לְעֵמֶל, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַמְלִיט מִזֶּה בְּשׁוּם אֶפֶן, אֶפְלוּ אִם יִהְיֶה לוֹ כָּל חֲלָלֵי דְעֵלְמָא, בּוֹדָאֵי יִהְיֶה לוֹ עֵמֶל וְיִסּוּרִין וּדְאִגוֹת הַרְבֵּה, עַל - כֵּן הִחֲכַם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ שִׁיְהַפֵּךְ הָעֵמֶל לְעֵמֶל שֶׁל תּוֹרָה, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נוֹלֵד שִׁיעֲמַל בַּתּוֹרָה, וְאִזּוֹ אֲשֶׁרֵי לוֹ, כִּי נִצּוֹל מֵעֵמֶל הָעוֹלָם הִזָּה וְזוֹכֵה לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא:

הָרִי רוֹאִים מִכַּאֵן וּמֵעוֹד מֵאִמְרֵי חז"ל רַבִּים מִמַּעֲלַת לִימוּד וְעֵמֶל הַתּוֹרָה הִקְ' וְקִיּוּמָה כִּמָּה שֶׁעַל יְדֵה זוֹכֵה הָאָדָם לְכָל מִיָּלִי דְמֵיטֵב וּלְכָל הַבְּרֻכּוֹת, וְהַהִיפֵךְ הַהִיפֵךְ.

וַיַּעֲשֶׂה הָאָדָם חֲשׁבוֹן בְּנַפְשׁוֹ לוֹ הִיָּה נוֹפֵל בִּידֵיו אִיזָה עֵסֶק טוֹב שֵׁישׁ בּוֹ רִיוּחַ מִמּוֹן רַב, הָאֵם הִיָּה אוֹמֵר אִין לִי כַח וּפְנֵאֵי עֵתָה לְכַר, הֲלֵא זֶה שׁוֹטָה גְמוּר, וּבוֹדָאֵי שֶׁהִיָּה רֵץ בְּכָל כּוּחוֹ וּמֵאֹדוֹ לַעֲשׂוֹת עֵסֶק זֶה, וְאִם בַּהֲבִלֵי הָעוֹלָם הַחוֹלֵף כֵּךְ וְעוֹד בְּמִמּוֹן שְׁבֵא וְהוֹלֵךְ, אִיךְ יִהְיֶה שׁוֹטָה כּוֹזֵה לֵאבֹד מֵעֲצָמוֹ טוֹבָה וְרִיוּחַ כֵּה גְדוֹל וְנִצְחֵי כַּעֲסֵק הַתּוֹרָה הִקְ', דְּכָל רַגַע שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה זוֹכֵה לְנִצְחַת נִצְחִים, וּמֵאֹר שְׁבַתּוֹרָה הִקְ' שֶׁהוּא אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַנֶּעֱלָם בַּה נִמְשָׁךְ עָלָיו וּמִשְׁפִּיעַ עָלָיו כָּל מִיָּלִי דְמֵיטֵב בְּרוּחַנִיּוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת אִיךְ יַעֲזוּב וְיִזְנִיחַ רִיוּחַ נִפְלֵא זֶה בְּשִׁבִיל הַבְּלִי הָעוֹלָם, הֲלֵא אִין טִיפֵשׁ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ מִגּוֹדֵל מָה שֶׁמִּפְסִיד בְּכָל רַגַע וְרַגַע.

וּבִפְרֵט בִּימֵינוֹ שֶׁהִשִּׁי"ת זִיכָה אוֹתָנוּ בְּכָל מִיָּנִי סַפְרֵי עוֹר שֶׁמִּסִּיעִים גַּם לֵאלוֹ הַמִּתְקַשִּׁים שֶׁגַם הֵם יוֹכְלוּ לְלַמּוֹד מָה שֶׁלֵּא זָכִינוּ בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, כְּמִיָּנִי הַגְּמֻרוֹת הַמְּבֹאֲרוֹת הַפְּלֵא וּפְלֵא מִמֶּשׁ, אוֹ כְּפִירוּשֵׁי הַזוֹהַ"ק, וְעוֹד סַפְרִים נִפְלְאִים שֶׁמְקִילִים גַּם אֵלּוֹ שֶׁקֶשָׁה לָהֶם, רַק צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ זְמַנִּים שְׁבָהֵם יִלְמַד בַּהֲתַמְדָּה רַבָּה וַיִּשְׁלִיךְ מֵעֲצָמוֹ כָּל הַהֲבִלִים וְהַשְּׁטוּיּוֹת וַיִּשְׁקִיעַ אֶת עֲצָמוֹ בַּעֲסֵק הַנִּפְלֵא הַזֶּה עֵסֶק הַתּוֹרָה, כִּי טוֹב סַחֲרָה מִכָּל סַחֲרָה, שְׁעִי הַעֲסֵק הַזֶּה נוֹחַל שְׁנֵי עוֹלְמוֹת וְזוֹכֵה לְכָל הַבְּרֻכּוֹת.

וְלִזְאֵת מִלְּמַדַּת אוֹתָנוּ הַתּוֹרָה הִקְ' "רֵאָה אֲנִכִי נוֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרַכָּה וְקַלְלָה" שֶׁהַבְּרַכָּה הִיא הַתּוֹרָה הִקְ' נִמְצָאָת וְקִיּוּמָת בְּכָל יוֹם, וְכֵן הַבְּלִי הָעוֹלָם נִמְצָאִים בְּכָל יוֹם, וְהָאָדָם צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ אֶת הַשְּׁכָל לְבַחֲרוֹר בְּטוֹב שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הִקְ', וְלַעֲמוֹל בַּה לְלוּמְדָה וְלַקִּיּוּמָה וְאִזּוֹ זוֹכֵה לְכָל הַבְּרֻכּוֹת וְהַהֲשַׁפְּעוֹת בְּרוּחַנִיּוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת אֲכִי"ר.

ספה"ק מאור ושמש

השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה וגו' נתן תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלהיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך.

והנה איתא בגמרא כי בגלל הדבר הזה וגו' גלגל הוא שחוזר בעולם אם הוא לא בא בנו בא לכך או בן בנו. להבין זאת שהוא לכאורה תמוה למה כתוב זה הפסוק כי בגלל הדבר לפי הדרש שגלגל הוא שחוזר בעולם אצל הברכות והוא לכאורה להיפך. ונראה על דרך דהעיקר הוא לעבדות השי"ת האמונה והבטחון כדאיתא באריכות בספרי הקודש, וכדאיתא בחובת הלבבות שצורך הוא בעולם שיהיו פרושים מענייני ועסקי העולם עיין שם באריכות, וכן שמעתי מצדיק אחד שצדיק וחסיד שבדור הוא צנצנת המן, ובכל דור ודור יש צדיקים כאלו שהן צנצנת המן והדור ילמדו מהם אמונה ובטחון הנה שבת קודש שנצטוונו שלא לעשות שום מלאכה מורה על האמונה ובטחון להאמין בהשי"ת שהוא זן ומפרנס, ולא כמקצת בני אדם שהשבת עליהם לעול ולמשא ומצפים מתי יעבור השבת ויכולים לעשות מלאכתם שיפרנסו ממנה רק אדרבה ישתוקקו מתי תבא שבת יום מנוחה, לפטור ממלאכה ויגיעה כפירוש רש"י ז"ל על ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך שיהיה בעיניך כאלו כל מלאכתך עשויה ולא חסר כלום ויחזק באמונה ובבטחון. וכן שמטה שהיא שנה שלימה ישתוקק מתי יגיע שנת השמטה ואז ממילא לא ירע עיניו באחיו האביון ולא יאמר כאנשי הבליעל קרבה שנת השבע שנת השמטה, אדרבה ישתוקקו על שנת השמטה שיבא ויפטור ממלאכה והשי"ת יפרנס אותו בלא מלאכה ועבדות. והיא מורה דרך לאדם להיות לו אמונה שלימה ובטחון בהבורא יתברך שמו שהוא זן ומפרנס לא כוחו ועוצם ידו מועיל לפרנסתו. והנה מזהיר הכתוב השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיק האביון ולא תתן לו, לא תאמר כן רק חזק עצמך באמונה ובבטחון כנ"ל וישתוקק כנ"ל ואז ממילא ולא ירע לבבך בתתך לו. מפרש הפסוק השכר של אמונה ובטחון כי בגלל הדבר הזה יברכך, ולפי הדרש גלגל הוא שחוזר, דהיינו רצה לומר שאם הוא לא בא בנו הוא בא לכך, דהיינו שאם הוא לא זכה שיפרוש את

עצמו מכל וכל מעסקי העולם רק שיעסוק בתורה ובמצות וצדיק באמונתו יחיה רק שצריך להתעסק בעסקי העולם, מבטיחו התורה הקדושה שבנו יבא לאמונה ובטחון באמת ואם לאו בן בנו בא פירוש שבן בנו יבא לכך דהיינו שיזכה בן בנו לבא להאמונה ובטחון באמת לאמתו, דהכלל שלא יגרע מהצדיק עינו שאם הוא התחיל באמונה ובטחון הגם שלא זכה לגמרי באמת לאמתו לכך יזכה שבניו ובניו יבואו לכך:

ספה"ק אוהב ישראל

או יאמר,

דהנה באמת כל דבר אשר יעבור ויחלוף על האדם בעודו בחיים חיותו בעוה"ז. הן לטוב הן להיפוך ח"ו. יש בכל דבר ברכה או קללה, על דרך משל אם הש"י נותן לאיזה אדם עושר גדול ורב טוב. אז הוא באמת ברכה לפי הנראה לעינים. אך אם האדם הלזה הוא נוטה עי"ז מדרכי התורה והמצוה מגודל העושר ורב טוב שהשפיע לו הש"י כמ"ש (דברים ח, יד) ורם לבבך ושכחת כו' והולך אחר שרירות לבו בתאוות העוה"ז. ומושל ברוחו הגבוהה על עם עני ודל וידו תקיפה עליהם בחושבו כי כוחו ועוצם ידו עשה לו כו' ואינו משים אל לבו כי הכל הוא נשפע מאתו ית' בכל עת ורגע. ולולא השגחתו עליו להשפיע לו זה הטוב אז היה כבר חסר מכל וכל והוא סובר שלעולם חוסן הוא לו. אז העשירות כזה אינו בכלל ברכה רק הוא עושר שמור לבעליו לרעתו ר"ל. ועד"ז הוא ג"כ להיפוך. אם איזה אדם הוא יורד מנכסיו ונעשה עני ח"ו. אז לפי הנראה הוא קללה, אך אם הוא נותן ללבו ומתבונן בפנימית הדבר ושוקל בדעתו ואומר אולי זאת הוא לטובתי היינו אפשר אם היה הש"י משפיע לי הון רב ועושר גדול. אז היה כבר נשכח מלבי שמו ית' ח"ו ר"ל וכנ"ל, אבל עתה שלרש אין כל ובכל עת ורגע עיניו ולבו תלויים ומצפים לישועתו ית' וכפיו פרושות השמימה להספיק לו די צרכו דבר יום ביומו, ואז רואה בעיניו הגשמים שהוא ית' המפרנסו בכל עת במעשה נסים ואז הוא דבוק בהש"י ונותן לו שבח והודיה ומברך על הטובה שעשה לו כל צרכו וא"כ הוא באמת ברכה. ולפ"ז יפול ספק בלב האדם שנכבל בחבלי העוני וכדומה. אם יתפלל ויבקש מהש"י שיסיר ממנו העניות וכיוצא. כי מי יודע אולי הוא לטובתו ע"ד (ישעיה נג, י) וה' חפץ דכאו כו' כדי שיהא לבו נשבר ונדכה ונכנע לפי שמו ית' ויהא מייחל ומצפה לישועה ממנו ית', וא"כ היאך יתפלל להש"י להסיר זה ממנו ויהיה כפוי טובה ח"ו אדרבה יודה וישבח לשמו ית'. על אשר אינו מניחו ליפול ברשת ומצודת היצר ח"ו. אך באמת יש סימן טוב שיוכל כאו"א להכיר אם הוא ברכה או ח"ו כו'. היינו שאם זה הדחקות אינו מבטל אותו מעבודת הש"י ואינו מעבירו על דעת קונו. אז הדבר ההוא ברכה בלי ספק. אבל אם הוא מבטל אותו ח"ו מעבודתו ית'. אז הוא ח"ו כו'. ויש להאדם להתפלל עד"ז להש"י להושיעו מצרתו ודוחקו כדי שיכול לעבוד הש"י בלב טוב ושמח בלי שום מונע, וז"ש הכתוב ראה אנכי נותן כו' ברכה וקללה. ר"ל בכל דבר ודבר יש ברכה וקללה. ואם תאמר מאין יוודע אם טוב הוא או להיפוך

ח"ו. לזה אני נותן לכם סימן מובהק את הברכה אשר תשמעו כו' ר"ל, שעם הברכה אם תוכלו לשמוע אל מצות ה' ולא יעכב על ידכם הברכה הנשפעת לכם, אז בודאי היא ברכה באמת. ואם לא תשמעו הוא קללה ח"ו לאשר היא הגורמת שלא תשמעו אל מצות ה' ח"ו. ואין לך קללה יותר מזה. והש"י יזכנו לעובדו בלב שמח והרחבת הדעת מתוך שפע טובה וברכה וכל מיני טוב. וכיה"ר אמן:

ספה"ק קדושת לוי

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה.

ולכאורה יקשה למה נאמר ברכה וקללה יחד, ולא נאמר ברכה אם תשמעון וכו'. ולהבין זאת, נקדים לבאר כלל גדול בעבודת האדם, שלא יגבה לבו ולא יהיה נדמה בעיניו אשר הוא עובד ה' בעבודתו אשר עובד בתורה ומצות ואהבה ויראה, כי במה שיורגש בנפשו ועבודתו יפול הנופל חס ושלום מדרגה אחר מדרגה עד שיבוא לתאות גשמיות. אלא אדרבה לא יהיה נחשב עבודתו אצלו כלום ולא יהיה שום הרגשה בעבודתו ויהיה לבו חלל ונשבר בקרבו שעדיין לא התחיל לעבוד את ה' כלל, כי כאשר יתבונן היטב בגדולות הבורא ברוך הוא איך שהוא עיקרא ושרשא דכל עלמין וסובב וממלא כל עלמין ולית מחשבה תפיסא ביה כלל וכל העולמות ונשמות ומלאכים ושרפים ואופנים וחיות הקודש כולם בטילים לפניו וכאין וכאפס נגדו. וכמו שאומרים וכולם עושים באימה וכו' ואופנים וחיות הקודש, כו', אזי יתעורר להיות כלתה וגם נכספה נפשו להתלהב בעריבות מתיקות ידידות לחפוף ולהשתוקק עבודת ה' בכל עת ולא יורגש אצלו עבודתו כלל וכל מה שיעמיק דעתו יותר בהתבוננות השגת גדולות הבורא ברוך הוא יותר יתלהב לבו לעבודת ה' ולא יהיה נחשב בעיניו כלום ולא יהיה שום הרגשה בעבודתו ויהיה לבו נשבר בקרבו על שהוא מרחוק מה' ולא התחיל לעבוד אותו כלל, כי לפי ערך גדולתו מה הוא ומה עבודתו. וזה שכתוב (תהלים פא,ד) תקעו בחודש שופר, כי ידוע שהאדם העובד את ה' הוא מכונה בשם שופר מלשון שפרו מעשיכם. תקעו, הוא מלשון ותקע כף ירך יעקב (בראשית לב,כו) רוצה לומר, שעבודה זה שמכונה בשם שופר שהוא תקועה תמיד בלבבכם יהיה חדש אצליכם כמו שעדיין לא התחלתם לעבוד את ה' כלל. וזהו שירו לה' שיר חדש (תהלים צח,א) היינו שתשיר שיר חדש תמיד. כי נפלאות עשה, על ידי שתעמיק דעתך בגדולת הבורא ברוך הוא ותשיג איך שהוא מופלא ומכוסה רם ונשא שאין לכל העולמות ומלאכים נשמות שום השגה ותפיסה ביה כלל מזה תתלהב נפשו ולא יהיה נחשב אצלו עבודתו לכלום וישיר שיר חדש תמיד כאלו עדיין לא התחיל לעבוד את ה' כלל.

וכמו שידוע מאמר (הבעש"ט) על פסוק הוא ינהגנו עלמות (שם מח,טו) על דרך משל, שמרגילין את הקטן לילך לאט לאט הנה כל מה שמתרחקין מן הקטן יותר הוא מרגיל את עצמו לילך, כמו כן על ידי מה שאנחנו משיגין שהבורא ברוך הוא הוא מופלא ומכוסה ולית מחשבה תפיסא ביה כלל מזה מרגילין לבוא לגשת לעבוד עבודת הקודש, כי על ידי השגת רוממות הבורא ברוך הוא לא נחשב בעינינו

עבודתינו לכלום, כי לפי ערך רוממות גדולתו עדיין לא התחלנו לעבוד עבודתו כלל ועבודת כל יום הוא דבר חדש. וזהו שיר חדש, כי בכל יום יהיו בעיניך כחדשים: וזהו פירוש מאמר חכמינו ז"ל (כתובות קי ע"ב) כל הדר בארץ דומה כמי שיש לו אלוה, היינו כל הדר בגשמיות אשר נדמה ונחשב בעיניו ליש ודבר שהוא עובד ה' דומה כמי שיש לו אלוה, רוצה לומר שהוא סובר שהוא עובד ה'. וכל הדר בחוץ לארץ, היינו חוץ לגשמיות ונבזה בעיניו ונמאס ואינו תופס מקום כלל ולא נחשב עבודתו בעיניו לכלום דומה כמי שאין לו אלוה, היינו שעדיין לא התחיל לעבוד את ה' כלל. וזהו פירוש הפסוק וקווי ה' יחליפו כח, היינו שמתחלפין תמיד שאינם עומדים בבחינה אחת, כי בכל יום עבודתם חדשה כנ"ל. לא ייעפו, לשון עוף דבר שעף למעלה, כלומר שלא נדמו בעיניהם שהם עובדי ה' ועולים במעלות המדרגות, רק אדרבה לא יגעו, רוצה לומר שנדמה בעיניהם שעדיין לא הגיעו לשום מדריגה איך לעבוד את הבורא ברוך הוא ולא התחילו כלל לעבוד אותו. וזהו תתחדש כנשר נעורייכי וכו' (תהלים קג,ה):

ואפשר לומר שזהו פירוש הפסוק (ויקרא ד,כז) נפש כי תחטא, ומפרש מהו החטא, בעשותו אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה, רוצה לומר אשר מן הראויים היה בעשותו איזה מצוה שיהיה נדמה בעיניו כאלו לא עשה כלום והיא לא כן אך שנחשב בעיניו ליש ודבר על ידי עשיות המצות ועל ידי זה הוא מתגדל בעיניו אז ואשמ', כי זהו עצמו הוא חטא גדול. ונוכל לומר שלזה כיוונו חכמינו ז"ל (סוכה ל). שדרשו מצוה הבאה בעבירה, מקרא דשונא גזל בעולה. (ישעיה סא,ח) כי ענין מצוה הבאה בעבירה הוא כנ"ל שאחר המצוה הוא מתגדל ומתנשא בעיניו על ידי עשיות המצות וזאת ההתנשאות נחשב כעבירה. וכוונת הכתוב הוא גם כן על דרך זה, שונא גזל בעולה, דהיינו שעל ידי המצות הוא עולה ומתגדל בעיניו להיות נחשב ליש ודבר לכן כמו גזל יחשב, כי באמת לא מכוחינו ועוצם ידינו אנחנו מקיימין המצות רק הכל מאת ה' אשר בחר בנו וכו' ונתן לנו את תורתו וזכינו לקיים מצותיו וחקותיו ומאיר עינינו בתורתו שנוכל להשיג עבודתו איך לעבוד אותו:

ועתה נבוא לבאר כוונת הכתוב ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. פירוש ראה, הוא בחינת ראייה, היינו הבהירות להשגה. אשר אנכי נותן לפניכם, שיהיה ביכלתכם לעבוד עבודה שלימה הוא על ידי בחינת ברכה, רוצה לומר על ידי שתמשיכו עול מלכות שמים עליכם, כי ברכה הוא מלשון המשכה כמו בריכות המים, דהיינו שיותר מה שתמשכו עליכם עול מלכות שמים על ידי התבוננות בגדולות הבורא ברוך הוא איך שהוא עיקרא ושרשא דכל עלמין וסובב וממלא כל עלמין וכל העולמות ונשמות ומלאכים הם בטלים וכאין וכאפס נגדו אז תתלהב נפשו ולבו לה'. ועל ידי זה וקללה, רוצה לומר, כי על ידי ברכה הנ"ל שממשיך על נפשו עול מלכות שמים על ידי השגות גדולות הבורא ברוך הוא כנ"ל אזי וקללה, כלומר על ידי זה לא יהיה נחשב בעיניו לכלום, כי יהיה נבזה ונמאס בעיניו ולא יהיה עבודתו מורגשת אצלו להיות נחשב בעיניו ליש ודבר אלא אדרבא יהיה תמיד בתכלית השפלות ויהיה מקולל בעיניו. והנה נתבאר בדברינו שעל ידי שאדם משים

עצמו כשירים ואינו תופס מקום להיות נחשב בעיניו ליש ודבר על ידי זה יוכל להיות כלי מוכשר לקבל השפעת ה' תמיד, כי כלי ריקן יוכל לקבל וכו':

ובזה יובן מה שנאמר גבי יוסף (בראשית מז,כד) ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיה לכם. כי הנה ידוע בענין השפעת המשפיע למקבל שהוא על ידי בחינת גבול וצמצום, כי אם לא היה השפעתו על ידי בחינת צמצום לא היה יכול המקבל לקבל ההשפעה אשר נשפע לו. ומזה מובן שבהשפעת המשפיע נכלל בחינת חסד וגבורה בחינת חסד הוא השפעתו אשר רוצה להשפיע. ובחינת גבורה הוא בחינת גבול והצמצום אשר השפעתו בא בשיעור ומדה שיוכל המקבל לקבל. וזהו אצל המשפיע ואצל המקבל הוא גם כן על דרך זה, היינו התכללות בחינת חסד וגבורה בחינת החסד שבו, היינו מה שרוצה לקבל ההשפעה, כי על ידי זה הוא משפיע תענוג להמשפיע כידוע במאמר (פסחים קיב.) יותר מה שהעגל רוצה וכו'. ובחינת גבורה, היינו מה שמשים עצמו כשירים בבחינת ביטול כאין ואפס שלא יהיה תופס מקום כלל בלי שום הרגשת עצמותו ואזי יכול לקבל השפעת המשפיע וכמו שידוע בענין גרעין הנזרע בארץ שלא יכול לצמוח עד שירקב בארץ ויהיה אין ואפס. ומובן מזה שבין המשפיע ומקבל יש ביניהם בחינת ד' מדות אצל כל אחד ואחד ב' מדות והם נקראים ארבע ידות שהוא כמו דבר הניתן מיד ליד. והנה ידוע שב' מדות חסד וגבורה הם ב' ההפכים בתכלית ובכדי שיוכל לירד השפעת המשפיע למקבל צריך להיות בחינת ממוצע ביניהם והוא בחינת דיבור שיעקר ההשפעה הוא על ידי הדיבור שהוא בחינת הממוצע כידוע ששורש הדיבור הוא למעלה גם מבחינת החכמה וככל הנ"ל כמו כן השפעת הבורא ברוך הוא להעולמות ולנשמות ישראל, כי ישראל עלו במחשבה הוא על ידי בחינת צמצום וגבול כידוע שבריאת העולמות היה על ידי בחינת צמצום, כי עצמות הבורא ברוך הוא אין סוף פשוט בתכלית הפשיטות ולא דאית ליה מכל אינון מדות כלל ולית מחשבה תפיסא ביה. אמנם בכדי להיטיב לבריותיו כי חפץ חסד הוא מתלבש במדות על ידי בחינת צמצום הנ"ל לצורך קיום העולמות בכדי שיוכלו העולמות וכנסת ישראל לקבל ההשפעה וכמו שידוע כל זה היטב למעיין בכתבי האריז"ל. והנה מה שיוכלו העולמות וכנסת ישראל לקבל ההשפעה הוא גם כן על ידי בחינת מדות כנ"ל בחינת חסד זה שרצונם וחפצם ותשוקתם בכלות נפשם לקבל ההשפעה ועל ידי זה הם מוסיפים תענוג ושמחה למעלה, כי יותר מה שהעגל כו', כנ"ל ובחינת הגבורה הוא על ידי שמימים עצמם כשירים בבחינת ביטול כאין וכאפס כנ"ל וזה נקרא בחינת ד' ידות כנ"ל. אך עיקר ההשפעה באה על ידי בחינת הממוצע בחינת דיבור וכמו שנאמר (תהלים לגו) בדבר ה' שמים נעשו, וכמו שידוע בענין עשרה מאמרות. יהי אור כו', והנה ידוע שבחינת הדיבור נקרא פרעה מלשון פריעה והתגלות וזהו פירוש הפסוק ונתתם החמישית לפרעה, היינו בחינת הה' שהוא בחינת הדיבור לפרעה שהוא בחינת ההתגלות שהוא עיקר ההשפעה, כי על ידו נשפע השפעת המשפיע למקבל. וארבע הידות תהיינה לכם, פירוש שכל זה הוא בשביל שבחינת הידות שהוא בחינת המדות יהיה בשבילכם שיהיה קיום העולמות, כי מצד עצמות הבורא כרוך הוא לאו דאית ליה מכל אינון מדות כלל, רק לצורך קיום העולמות וכנסת ישראל הוא מתלבש במדותיו כנ"ל והבן: